

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Zborovanje „Slovenskega društva“ v Žavci

dne 19. maja 1889.

Blizu tri ure trajalo je vrlo dobro obiskovano zborovanje „Slovenskega društva“ v lepo ozaljšanih prostorih g. Hausenbichlerja v narodnem trgu Žavci, v prekrasnej Savinske dolini. Društvu pristopilo je mnogo novih udov. Zbrani možje bili so vidno zadovoljni. Taka zborovanja so vrla šola za politično vzgojevanje naroda!

Gospod M. Vošnjak govoril je obširno zlasti o državnem zboru in o zakonih, ki so bili tam zadnji čas skleneni, na primer novi dedni zakon na kmetih, večje obdačenje žganjice. Zastran narodne borbe opominjal je k vstrajnosti, ker lahko dobljeno zopet lahko zgubljeno, trdno priporočeno pa ima obstanka. Z ozirom na preosnovo šolskega zakona izrekel je: da bojde glasoval za versko in narodno šolo, držeč se svojega gesla: vse za vero, dom in cesarja.

Gospod dr. Sernec poročal je prav zanimivo o deželnem zboru štajerskem, šibal zaslepljene štajerske liberalce, ki trdovratno mahajo po konservativcih, naposled pa v sili in zadregah ravna po konservativnih načelih. Podrobno govoril je o slovenskem šolstvu, o preganjanji dijakov na gimnazijah, o potrebi slovenščine v uradih, zlasti sodnijskih. Kmetom je na srce polagal, naj zahtevajo povsodi slovenščino, vendar vselej uljudno.

Ob konci izrazil je svoje politično prepričanje tako, da v Gradci nam Slovencem ni nadejati se pravice; treba bode resno misliti na slovensko „kurijo“, t. j. da bodo o narodnih zadevah sklepali samo slovenski poslanci.

Jako razveselil je zbrane gospod dr. Dečko s svojim gladkim govorom o naši borbi zoper pomemnevalne ukaze šolskih oblastev v ljudskih šolah.

Predsednik č. g. dr. Gregorec opozoril je zbrane na velevažni člen XIX. osnovnega državnega zakona. Z burnim trikratnim živio-klicem na svetlega cesarja, ki je oni za nas Slovence najvažnejši zakon podpisal, bilo je velepučno zborovanje skleneno. Sledila je veselica prirejena od vrlih pevcev Soštanjkih.

Resolucije ali sklepi, ki so bili na tem zborovanju vsprejeti, glasijo se:

1. Kmetijska družba Štajerska, po nepozabnem nadvojvodi Jovanu osnovana za vso Štajersko, nemško in slovensko, prejema znatnih podpor iz državne in deželne blagajnice ter bi imela delovati v zmislu gospodarskega napredka brez ozira na politične stranke. V nasprotju k temu jedino pravemu načelu dovolila je takoj in očividno le nemškutariji na ljubo v Zidanem mostu zelo nepotrebno podružnico, dočim jo je Slovencem v trgih Žavec in sv. Jurij na južni železnici odbila. V Žavci zbrani Slovenci obžalujemo takšno postopanje, ker daje misliti, da na Slovenskem kmetijski družbi Štajerske ni vselej mar za gospodarski napredek v prvi vrsti, ampak pospešuje časih tudi politične nam Slovencem nasprotujoče namere.

2. Vsem slovenskim občinam, ki so zopet v preteku jednega leta zahtevale narodnih, slovenskih ljudskih šol — mej njimi slavni narodni trg Žavec — ter pritožile se zoper naredbo deželnega šolskega sveta v Gradci od l. 1887., in vsem, ki so slovenskemu jeziku pomagali do njegovih pravic v šoli — zlasti gospodu dr. Ivanu Dečku v Celji, ki je za srečni uspeh največ deloval, izrekamo najiskrenejšo domoljubno zahvalo.

3. Po členu XIX. osnovnega državnega zakona bi Slovenci štajerski morali imeti za izomiko potrebnih sredstev v svojem lastnem slovenskem jeziku. Vkljub temu nimamo niti jedne slovenske srednje šole in v Celji na c. kr. gimnaziji priredili so namesto slovenskih paralel do 4. razreda nemško pripravnico. Vsled tega morajo slovenski stariši namesto 8 let plačevati za svoje dijake 9 let, dijaki slovenski pa so prisiljeni jedno leto več v gimnazijo zahajati, kakor nemški.

V Žavci zbrani Slovenci izražamo željo, naj se te protipostavne razmere na Celjski gimnaziji umaknejo takšnim, ki se zlagajo z osnovnim državnim zakonom od 21. dec. 1867.

4. Šolski zakon od l. 1889. nameravajo tako preosnovati, da bi ljudska šola postala zopet verska in dežele dobile še več upliva na šolstvo. Slednje bilo bi Slovencem tam, kjer so v manjšinah, silno pogubno, zlasti nam na Štajerskem. Zatorej želimo, da tukaj vsi slovenski državni poslanci brez izjeme

postopajo složno in le v takšno preosnovo šolskega zakona privolijo, ki bode zraven verske še narodno slovensko šolo nam jasno in določno zagotavljala.

5. Državnemu poslancu gosp. M. Vošnjaku in deželnemu poslancu g. dr. Sernecu izreče se zahvala in popolno zaupanje.

Češka šola na Dunaji.

(Konec.)

Mi avstrijski Slovani smo pa zopet za jedno skušnjo bogatejši. Da bi le ta skušnja za nas brez dobrih posledic ne ostala. Pokazalo se je zopet, da se na Nemce ne smemo zanašati. Če se dr. Lueger, ki se je s tem, da je na katoliškem shodu tako mahal po liberalcih, pridružil konservativcem, ni upal glasovati za Čehe, je pač jasno, da se Slovani na nobeno nemško stranko zanašati ne smemo. O tem so nas poučili že Lienbacher in tovariši, nemški konservativci v štajerskem deželnem zboru, a vendar se še pri nas nahajajo kratkovidni ljudje, ki hočejo, da bi mi za kako nemško stranko pobirali kostanj iz žerjavice. Vendar bi že bil čas, da bi se Slovani prepričali, da se moremo le naše zanašati in da moramo vse sile združiti, da obvarujemo narodnost svojo.

Glasovanje Dunajskega mestnega zbora je pa nas tudi poučilo, kaj imamo pričakovati, če bodo Nemci kje odločevali o naših zadevah, kar bi se zgodilo, ko bi kedaj Liechtensteinov predlog postal zakon. Kakor so se sedaj Dnnajski mestni očetje izjavili proti zahtevam Slovanov, ravno tako bi se tudi Nemci v deželnih zborih, koder imajo večino. Seveda sedaj so konservativni Nemci nam nekaj prijaznejši, a le za to, ker se nadejajo s pomočjo našo uresničiti težnje svoje, a kakor hitro nas ne bodo potrebovali, pa bodo nam pokazali roge. Zaradi tega morajo zastopniki slovanski biti krajno previdni.

Povsod jih more voditi prava narodna zavest, vsako politično vprašanje morajo pretehtati tudi z narodnega stališča, do tedaj ne prodajo naroda za skledico leče. Vsak nepremišljen korak se utegne v prihodnosti maščevati. Posebno pa moramo biti previdni pri reformi šolstva. Tu bodo naše zastopnike skušali Nemci zvaбити na razna polzla pota.

LISTEK

Saltikov-Ščedrin.

Skoro po smrti grofa Tolstega, ministra notranjih zadev, preselil se je v večnost Mihail Evgrafovič Saltikov, ali, kakor se je zval v literaturi, N. Ščedrin. Umrl je 28. aprila v Petrogradu za srčno kapjo, ker se je zaprla v možganih arterija.

Tolstoj bil je predstavitelj tistega napravljenja, proti katerega je deloval Ščedrin vse svoje življenje. Ščedrin je prvi Satirik ruski; jednakega njemu ni bilo in ne bode ga. On je poslednji iz najboljših literatorov ruskih sedanjega časa po smrti takih svetil, ko so bili Nekrasov, Turgenjev, Dostojevskij in Ostrovskij, bil je on najbolj popularni in najbolj priljubljeni naš pisatelj. Res je, živi še grof Lev Tolstoj, no literaturi je on zdavnaj umrl: mož orje, sklada peči, kosi, mož se je spremenil od nog do glave. Njega velika dela „Vojna i Mir“, „Anna Karenina“ itd. žive, a pisatelj sam, da-si je živ in zdrav, molči, molči uporno in kaže se, da je celo

svojo filozofijo pozabil. Žal res! tisočkrat žal! — V delih Ščedrina pokazuje se kakor v zrkalu rusko občestvo poslednjih trideset let. V satirirčnej obliki narisoval nam je ruskega pomeščika krepostnika in pokazal nam razen tega nagledno vse slabe navade in grde strani ruske uprave. Svojo satiro oblačil je v povesti, v pisma, v „očerke“. Žurnali, kjer je pisal Ščedrin, imeli so največ naročnikov in vsakdo iz teh naročnikov je najprej iskal v vsakej številki Ščedrina.

Sam Ščedrin, bičevalec nedostatkov pomeščičje, dvorjanske sredine, bil je sin pomeščika sela Špas-Ugol, Kaljazinskega ujezda, Tverske gubernije, kjer se je rodil 15. januarja 1826. leta; Ščedrin, ki je razkrival s perečo satiro vse slabe in smešne strani ruskega činovnika, bil je sam činovnik in je ostavil službo stoprv 1868. leta v činu „dejtviteljnago statskago sovetnika“ z mnogimi redi.

Učil se je Saltikov Ščedrin v carsko-selskem liceji, kakor nekaj Puškin; vsak „kurs“ imel je „prodolžatelja“ (nadaljevalca) Puškina in na 13. kurzu bil je nadaljevalec brezsmrtnega pesnika Ščedrin. V 1847. l. natisnil je v „Otečestvennih Zapiskah“ povesti „Protivorečija“ in „Zaputannoje dčlo“ (za-

motana stvar). Cenzura je obe povesti propustila, no tem ne manj navlekli sta gnev mogotcev na njinega pisatelja, ki je bil takrat že na državnej službi. Javila se je k njemu „trojka“ z žandarmi, ali kakor se jih tu zove „angeli-hranitelji“, vzela je Ščedrina in odpeljala ga v mrzlo Vjatko, no dalo se mu je dovoljenje, stopiti tam zopet v državno službo.

V Vjatki živel je Ščedrin sedem let in on, zaznamovani, „gemassregelt“, kakor bi pri vas rekli, popel se je v tako kratek čas do stopinje sovetnika gubernskega pravljenja (Regierungsrat). Bilo mu je takrat 29 let! V 1855. l. dobil je službo v stolici in čez leto se je oženil. V tem letu se začelja tudi njega literaturna izvestnost. V avgustovski knjižki „Ruskega vestnika“ začel je tiskati „Gubernskie Očerki“, kjer nemilostivo trga upravi krinko raz lice. Služivši sedem let v gubernskem pravljenji, imel je slučaj natanko seznaniti se s predstavitelji ruske uprave, začelši z gubernatorom in končavši s poslednjim piscem. Tam ne manj, da-si so gledali nekateri nanj srdito, služil je Saltikov dalje in bil je pozneje vice-gubernator v Tveri in Rjazani. V 1868. l. oddal se je popolnem literaturi.

Gledati treba, da se bode z novim šolskim zakonom člen 19. državnih osnovnih zakonov le bolj izvršil, ne pa, da bi s tem zakonom napravile kake nove zavire izvrševanju tega člena. Če se to sedaj doseči ne da, naj se pa z reformo šolstva še počaka. Saj sedanja šola vzlic njenim pomanjkljivostim ni tako slaba, kakor nekateri trdijo in bode reformovana šola tudi teško tako dobra, kakor si nekaterniki obetajo. Sploh se pa pri tako važni stvari ne kaže prehiteti, vse treba dobro premisliti. Tudi tukaj velja znana ruska prislovica: Trikrat premeri in jedenkrat odreži!

Mnogo ovir smo že premagali avstrijski Slovani. Vse pa nas ni zadržalo v napredovanju. Imeli smo nasprotno vlado, a trdna volja je vse premagala. Zaradi tega pa tudi sklep Dunajskih mestnih očetov ne sme preplašiti nobenega Slovana. Preverjeni smo, da Dunajski Čehi ne bodo ostali pri tem koraku in nazadnje bodo najbrž tudi dosegli, da bode Dunajska mestna občina rada ali nerada vzela šolo v svojo oskrb. Uspeha je tembolj pričakovati, ker baje tudi Poljaki osnujejo svojo šolo in se tako pridružijo češkim boriteljem. Da dosedaj nismo avstrijski Slovani dosegli še svojih narodnih pravic, je največ to krivo, da nismo bili jedini. Dali smo se preslepiti od nasprotnikov, da smo se prepirali mej seboj. Zaslepljeni smo mnogokrat baš od nasprotnikov pričakovali pomoči. Nadejamo se, da bodo take skušnje izmodrovale Slované, do bodo spoznali, da se morejo le naše zanašati in se bodo potem bolj drug drugemu približali. To je pa le mogoče, če se vsi postavijo na stališče ustave, kajti vsako drugo specijalno pravo, kakor je češko zgodovinsko, nas le oddaljuje drugzega od drugzega v prid nasprotnikom našim. Zjedinjeni in opirajoči se na ustavo, bomo gotovo zmagali, zlasti če bode povsod osobito pa v šolskih zadevah naše gaslo, naše vodilo državnih osnovnih zakonov člen XIX.

Naposled je Dunajskih mestnih očetov glasovanje pokazalo tudi antisemite v pravi luči. Dva in trideset jih je v zboru, a dasi imajo vedno svobodo in napredek na jeziku, dasi sedita celó dva gospoda mej njimi, ki sta rodóm Slovence (Florijan Hostnik in Josip Gregorij), vender nobeden ni povzdignil svojega glasu za pravično stvar, nobeden ni imel toliko pravnega čustva v sebi, da bi se potegnil za češko šolo, katero obiskuje do osemsto čeških otrok. Dunajski antisemiti so sicer v nas imeli nekoliko simpatij, a zadnje glasovanje je pokazalo, da jih neso vredni. Postopanje njihovo v zadevi češke šole bilo je, da govorimo s slavnim Francozom, več nego zločin, bilo je hiba, kar bodo sami prej ali slej uvideli.

Govor dr. poslanca dr. viteza Tonklija v državnem zboru dne 8. maja 1889.

(Konec.)

Navešti hočem vzgled, kako se je v Italiji vršilo pravosodje in sicer že minulo stoletje. Pred menoj imam pravdo, ki je tiskana. Ta pravda je bila nastala mej dvema občinama, ki sta obe pripadali republiki beneški. Jedna sedaj pripada Avstriji, ker so jo leta 1815, kakor tudi mojo rojstno občino odločili od Beneškega in prideliili Primorju, vsled česar sem jaz še vedno ostal Avstrijec. Bil je

Iz del Ščedrinovih omenjam le najglavnejše: Satiry v prozi, Nevinnije razskazy, Istorija odnogo goroda, Priznaki vremeni, Pisma iz provinciji, Pompaduri in pompadurši, Blagonamerennija reči, Ubežišče Monrepos, Gospodà Golovljevi, Pisma k tetenjké, Meloči žizni, Pošehonskaja starina in cela kopica bolj drobnih povestij in očerkov v „Neděli“ in „Russkih Vedomostjah“.

Literaturna proizvedenja pokojnega satirika imela so gromaden upliv na rusko občinstvo in njega sklad za poslednja leta. Marsikatera nazadnjaška „reforma“ razbila se je ob žgočo satiro nepozabnega moža. Ščedrina čitalo je vse, da-si ne z enakim čuvstvom.

Pisal je Ščedrin takorekoč do same smrti. Svojemu sinu ostavil je tako oporoko: „Zvanjem literatora gordiš boljše čem kakim-libo drugim“, to je na naslov literata bodi ponosen bolj nego na kateri si bodi drugi.*)

Ščedrin Slovincem ni znan; dozdej ga neso slovenili zato ker je mnogo iz njegovih del ne-

prepirl za neko rebro. Občina, ki je sedaj avstrijska, bila je postavila apnenico, ker je hotela popraviti farovž in je po omenjenem rebro tudi kože pasla. Prišlo je do 100 mož iz sosedne občine Črni vrh — in vidite, da je ime slovensko — podrlo je apnenico in odgnalo sedem koz, in vsled tega se je začela pravda zaradi motenja posesti. Priče so bile poklicane v Benetke, mej drugim jedna iz mojega rojstnega kraja. Prišle so tja dne 30. maja 1791 in usojal se bodem prečitati, kako je bilo nadalje (čita):

„Venuto in ufficio a citazione ecc. Antonio Crast qu. Pietro, nativo ed abitante della Villa di Bergonna, lavorator di campagna, testimonio nominato sopra il Capitolo primo“ i. t. d., to se pravi, prišel je Anton Krast, rojen in stanujoč v Bergoni, kmet, kot priča. Popraša se glede prvega poglavja. Potem se pravi ondu (čita):

„Interrogato in qual luogo si trovasse lui esaminato il giorno 22 giugno 1876, risponde in un linguaggio non intelligibile, dando segni ancora di non intendere che poco la lingua italiana.“

Odgovori v nerazumljivem jeziku in da z znamenjem razumeti, da le jako malo razumi italijanski.

„Per la qual cosa fu intermesso l'esame e fu commesso al testimonio Antonio Crast di trattenersi fuori dell'ufficio, donec ecc.“

Vsled tega se je zaslišanje pretrgalo in rekli so, da naj zunaj počaka.

„L'Illustrissimo ed Eccellentissimo signor Luogotenente veduto ecc., e volendo ecc.“ Poklicali so dva tolmača.

„Là ordinato, che l'esame di Antonio Crast sia assunto col mezzo delli due interpreti Vincenzo Germaz e Valentin Paolin, ambi di questa città ecc., affine ecc. ecc.“

Izdali sta se povabila in tolmača prideta.

„Venuto in ufficio a citazione ecc. Vincenzo Germaz qu. Francesco, nativo da Praga è da 18 anni circa abitante in questa città, fa il palatiere, e Valentin Paolin qu. Lorenzo, nativo della Pieve di Solcana Imperiale, è da 20 anni circa commorante in questa città, fa il sensale.“

Prideta ta dva tolmača Vincencij Germaz Francov iz Prage, 18 let že bivajoč v tem mestu in Valentin Paolin pokojnega Lorenca iz župnije Solkanske, ki je cesarska — in je blizu Gorice; stanujoč že 20 let v tem mestu in je senzale.

Dalje ne bodem čital, temveč navesti hočem le vsebino.

Tolmači se zaprisežejo in se jim naroči, da naj izpovedo popolno resnico in dajo na zapisnik.

Najprej se pokliče jedno pričo in zapriseže v njenem jeziku. Potem se naroči tolmaču, da jo opominja na svetost prisege ter prevaja vprašanja. Drugi tolmač mora poslušati in potrjevati, da je prevod pravi. Potem odgovarja stranka; prvi tolmač prevede in drugi mora potrditi prevod, in še le potem se zapiše v zapisnik.

Primerite s tem, gospoda moja, razmere na Koroškem, kjer se priče zaslišavajo brez tolmačev, in primerite s tem, kako pri nas na Goriškem in v Istri stranke, ki ne znajo italijanski, brez tolmača

umevno za-nje; Francozi ga imajo prevedenega, Nemci tudi marsikaj.

Dokazuje pa nam vse življenje Ščedrina, da v Rusiji svobodno besedo bolj ljubijo, nego v mnogih drugih deželah. Na Ščedrina tudi v literaturi nikoli neso napadali! Da-si ga izvestni ljudje neso ljubili kot činovnika s perečim peresom, vender so mu dali mesta, katera doseči je nemnogim sojeno; ni mu bilo še trideset let, imel je že kot „gemassregelter Staatsbeamte“ stopinjo, katero drugod tako mnogi love in tako nemnogi ulove, ki so vdvoje starši. Iz tega je vidno, da v Rusiji „inimicus rei“ ni „inimicus personae“. Svobodna beseda je Ščedrinu manj škodovala, nego drugim škoduje slavjansko ime. On je ljubil domovino, da si se je ta ljubav izražala drugače, nego ljubav tistih, v katerih rokah je bil pisatelj kot činovnik. Da-si je kazal vse grde strani ruske prirode vsemu svetu, vender je v njem vsakdo videl iskrenega rodoljuba in najčastnejšega človeka. Drugod je drugače; sicer pa to vsakdo zna i vidi in čuti. Zakaj je drugače? Zato, ker odgoja ni slovanska; zato ker drugod ljudje s slovanskim imenom nosijo nemško-židovsko srce v prsih! Dà!

Kudejar.

zaslišavajo, kjer vender gre za moje in tvoje ali za kriminalne zadeve, za čast in svobodo (Klici na desnici: Tudi za življenje!) — kadar gre za življenje pokličejo seveda tolmače, — in rekli bodete, da so bile pravne razmere v republiki beneškej boljše, nego so pri nas. Pravda pa še ni pri konci. (Veselost). Gre za lastnino onega rebra. Pravda vede se v Tolminu. Zaslišale so se v Italiji, pri dr. Preturi v Tarcintu, priče v večem spomin. Tam je posloval tudi slovenščine vešč sodec, ki je služil v Tolminu, po 1866 letu vrnil se v Italijo in ondu bil nastavljen. Tudi ondu, vzlic temu, da sodec zna slovenski, poklicala sta se dva tolmača in se je postopalo popolnoma na enak način kakor v republiki beneškej. Če primerjate to postopanje in naše, reči morate, da je naše slabše.

Sedaj prehajam k drugi stvari. Tiče se rešitve slovenskih ulog pri nadsodiščih, pri višjih instancah.

Konstatovati moram v korist apelacijskemu sodišču Graškemu, da je saj ukrenilo glede slovenskih ulog to sodišče, kjer prihajajo tudi slovenske razsodbe po prvej instanci v slovenščino prevede in slovenske apelacije, da se te razsodbe in v slovenščini uroče stranki.

Kako je pa v Trstu? V Trstu dobivamo na slovenske uloge, na pritožbe in razsodbe prva instance le italijanske ali nemške rešitve. To vender ni v korist pravosodju in se ne strinja z današnjo izjavo Njega ekselence, da se namreč imenujejo uradniki po potrebi naroda in po državnih osnovnih zakonih. Pravica in potreba govorita za slovenske rešitve, in nadejam se, da je Njega ekselence dovolj moža, da bode zahteval od uradnikov, da ustrezajo potrebam naroda, da bodo tudi v Trstu na slovenske uloge se izdajale slovenske razsodbe. To se tem ložje zgodi, ker so pri apelacijskem sodišču v Trstu nastavljeni uradniki, ki so zmožni slovenščine in hrvaščine, in zatorej ne gre, da dobivamo od apelacijskega sodišča, ki ima vender potrebne zmožnosti, rešitve v tujem jeziku.

Pa tudi to postopanje ni pravo, ki je priljubljeno pri nadsodiščih v Gradci, kajti nasprotuje sodni instrukciji, katera se je potrdila s cesarskim patentom iz leta 1853, drž. zak. št. 81, in ne ugaja § 197. in sl. in specijelno ne § 211, po katerem se morajo odločitve izdajati s podpisom predstojnika sodišča in ekspeditnega predstojnika. Prosimo torej, da se odpomore temu nezakonitemu postopanju. Ker so pri apelacijskem sodišču v Gradci svetniki, ki znajo tudi slovenski tu ni nobene težave. Pri prevodih se pa ni tako lahko utopiti v duh razsojajočega sodca. Lahko se pripeti, da je prevod drugačni od izvirnika, dočim bi se to ne zgodilo, če bi oni prevajal, kdor je razsojal, kar bi moral storiti, ako je zmožen jezika.

Tega postopanja pa tudi zaradi tega ne moremo odobravati, ker nižjim instancam naklada bremena. Vsi juristi vedo, da se sodišča prve stopinje, katerim se z vsakim novim zakonom nalože nova bremena, ne morejo obkladati s prevajanjem. Po tem pa more sodni urad lahko izogniti se prevajanju, treba mu je le razsodbo napraviti nemški, pa ima ložje, ni mu treba prevajati. Tega postopanja pa ne moremo odobravati, ker bi kratilo nam priznane pravice in zaradi tega prosim Njega ekselence, da naj priganja, da bodeta apelacijski sodišči v Trstu in Gradci izdajali odločbe o slovenskih razsodbah prve instance v slovenščini. To velja tudi o najvišjem sodišču.

Sedaj se vračam k nekej izjavi prvega contragovornika. Menil je, da bodo Slovenci zahtevali še vseučilišče in senat pri najvišjem sodišču. On nema povsem napak. Če zahtevamo — in mi moramo zahtevati — da sodni uradniki uradujejo in sodijo v slovenščini in da v tem jeziku občujejo z nami tudi politična in finančna oblastva, zahtevati moramo tudi sredstva, da se bode mogoče tudi ta jezik popolnoma naučiti.

Uradni jezik z njegovim obličnim slogom je vender nekaj drugzega kakor navadni jezik. Mi zahtevamo torej po pravici, da se za aktualne pravoznanske predmete, civilno pravo, civilna pravda, kazensko pravo, kazenska pravda in za upravnostvo na vseučiliščih v Gradci osnujejo posebne stolice s slovenskim učnim jezikom, kakor se je to že bilo zgodilo 1849. leta. Potem bomo mogli po pravici zahtevati, da bodo pravniki, ki bodo prišli iz te šole zmožni jezika in bodo slovenski uradovali.

Dalje v prilogi.

*) To-le je pa treba povedati dr. Mahnič in Sviftjancu. Opaz. stavca.

Kar se pa tiče senata, bode pa itak do tega prišlo, ko bomo dosegli pravico, ki je nam zajamčena po ustavi, da se bode namreč nam uradovalo v nižjih instancah v slovenščini. Kajti potem se bodo tudi pri najvišjem sodišči morali nastaviti taki možje, ki bodo zmožni slovenščine.

Tudi tukaj se ne postavljam na stališče narodnosti, temveč le na to, da imamo pravico in dolžnost zahtevati, da uradniki, ki so poklicani, da sodoji narodu našemu, tudi znajo njegov jezik; kajti le potem se bode utrdilo zaupanje v sodne uradnike, le potem je pričakovati varnega razsojevanja, ker je pa v interesu pravosodja in le potem se bode uresničil pregovor: *Justitia regarum fundamentum* (Odobranje na desnici. Govorniku častitaj).

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 22. maja.

Pritožbe židov pri vladi neso ostale brez uspehov. Državna pravdnitva v Dolenji Avstriji in na Češkem so že dobila ukaze, da naj strožje postopajo proti protisemitskemu gibanju. Seveda je veliko vprašanje, bodo li državna pravdnitva in sodišča mogla odpraviti protisemitizem. To je težavna stvar, ker je sovraštvo proti židom se že preveč ukoreninilo v prebivalstvu. Židje sami bi najlože ugonobili protisemitizem, če bi začeli bolj človeški postopati s kristijani. Seveda kaj tacega od njih ni pričakovati.

Predvčeraj razvil je v zbornici **ogerski** naučni minister program svoj. Rekel je, da mora vsak naučni minister varovati državne in kraljeve pravice proti veroizpovedanju. Varovati pa mora tudi svobodo vere in vesti, v kolikor to ne nasprotuje interesom države, kajti naučni minister ni minister le jedne cerkve, jednega veroizpovedanja, temveč varovati mu je interese vseh veroizpovedanj. Glede šol je rekel, da ima Ogerska preveč srednjih pa premalo ljudskih in meščanskih šol. Število poslednjih se bode moralo pomnožiti. Bolje se pa zdi ministru, da ostanejo sedanje verske šole, nego da bi se uvele samo državne. Verske šole tekmujejo druga z drugo in se zaradi tega lepo razvijajo. Uvesti pa hoče minister jednotno srednjo šolo, ker sedanje gimnazije in realke ne zadostujejo raznim zahtevam. Da pa dijaki ne bodo preveč preobloženi, bode pa treba premeniti učno sistemo. Na velikih šolah hoče minister uvesti obligatne kolokvije. Tudi se bode prizadeval minister, da se osnuje tretje vseučilišče. Izrekel se je Czaky proti mnogim pisarjem, s katerimi so preobložena šolska oblastva in je obetal, da se ta stvar premeni.

Vnanje države.

Ko bode kronan kralj **srbski**, bode v spremstvu dveh regentov potoval 14 dni po deželi. Vrnivši se v Beligrad, bode čez nekaj dni odpotoval v inozemstvo, kjer se bode sešel s svojo materjo. Pohodil bode tudi razstavo Pariško in se ondu snide z očetom svojim.

V **Bolgariji** so odnošaji mej strankami jako nejasni. Radoslavovci se čedalje bolj nagibajo na rusko stran, ko vidijo, da Koburžan zanje ne mara, Cankovci se pa približujejo vladi. Tako se utegne pripetiti, da včerajšnji največji nasprotniki Rusije, postanejo nakrat njeni oboževalci, največji njeni prijatelji pa nje nasprotniki. To pa prihaja od tod, ker v Bolgariji se politični boji ne bijejo za načela, temveč le za to, kdo bode vladal. Vsaka stranka je pripravljena zatajiti svoja načela, če bi le potem mogla priti na državno krmilo.

V **novopazarskem** sandžaku bili so minule dni razpori mej mohamedanci in kristijani. Mnogo mohamedancev je bežalo v Črno goro. Če nemiri ne bodo ponehali, hoče Avstrija zasesti ves sandžak Novi Pazar. Ti neredi bili so dali povod govoricam, da je buknil ustanek v Makedoniji, katere so bile napravile toliko strahu po evropskih borzah.

Za dogodke v **Armeniji** se Rusija nič dosti ne briga. Ruski oficijozni listi pišejo, da naj Armeni nikar ne pričakujejo, da se bode Rusija zanje potegnila. Politika se ne more vedno ravnati po človekoljubnih ozirih. Kakor se vidi, Rusija neče se mešati v azijske zadeve, kar bi le pomanjševalo njen upliv v Evropi. Pripravljena hoče čakati, kako se politični dogodki v Evropi razvijo.

Potovanje kralja **italijanskega** v Berlin, porabili so opozicijski listi v Rimu za napade proti vladi. Trdijo namreč, da je to potovanje demonstracija proti francoski razstavi. Sprva kralj nekda ni mislil potovati v Berlin, a ga je Crispi pregovoril, da je že ta mesec pohodil nemškega cesarja, da se očitneje pokaže, da je zveza mej Italijo in Nemčijo naperjena proti Franciji. Taka pisava opozicijskih listov je napravila po nekaterih krajih v Italiji hudo razburjenje proti vladi. V nekaterih krajih so tem povodom priredili Francozom prijazne demonstracije. V Milanu nameravali so prirediti protinemško demonstracijo, ko bode kralj skozi to mesto potoval v Nemčijo. To so pa za časa zvedeli v Rimu in kralj potem ni potoval skozi Milan. Oficijozni listi pa zagotavljajo, da to potovanje ni demonstracija proti Franciji in da je kralj

le na izrecno željo cesarja Viljema že v maji pohodil Berlin. Taki dogodki, kakor so zgoraj omenjeni, nam pa jasno kažejo, da so v Italiji mej narodom še močno ukoreninjene simpatije do Francije.

Na **Holandskem** mislijo preosnovati vojsko. Stalna vojska bode po preosnovi štela 110000 mož, deželna bramba 50000 mož, poleg tega bode pa še rezerva. Vojaška služba bode trajala 20 let, 8 let v stalni vojski, 5 let v deželni brambi in 7 let v rezervi. Vsako leto se bode nabralo 15000 vojaških novincev. V miru bode le nekaj mož stalne vojske aktivno služilo. Vojne službe bode oproščeni duhovniki, jedini sinovi v rodbinah. Če je več bratov, jih bode polovica oproščeni vojaščine. Iz povedanega se vidi, da na Holandskem še sedaj ne mislijo brez razločka vseh mladeničev, sposobnih za vojsko, pritegniti v vojaščino, kakor v drugih državah, temveč se hočejo tudi nekaj ozirati na gospodarske in socijalne razmere. Seveda Holandija se ne meni dosti za prepire drugih evropskih držav in zaradi tega ne potrebuje take velike vojske.

Dopisi.

Iz slovenske Štajerske 17. maja. (Notarsko mesto v Rogatci.) Nedavno objavila jo „Südsteirische Post“ dopis od Drave, v katerem govori o bodočem notarji v Rogatci. Rogaški okraj je po ogromnej večini svojega prebivalstva slovensk in že ta okolnost sama zahteva, da mora biti Rogaški notar slovenščine popolnoma vešč. Notar bode zaupna osoba v svojem uradnem okraji; kako pa si naj pridobi zaupanje strank, ako se ne more sporazumeti s strankami, ker ne razume popolnoma njihovega jezika?

Nesmo se mogli dovolj načuditi, čitajoč v navedenem listu, da je notarska zbornica v Celji predlagala za notarsko mesto v Rogatci I. dr. Haasa, II. dr. Bratschkota in III. dr. Mravla. Prva dva sta še notarska kandidata in tretji je notar v Radečah. Kar nam je poplunoma dobro znano, je pa pač to, da prva dva prosilca slovenščine nista zmožna, notar Rateški pa se slovenskega uradovanja bolj boji nego peklenšček križa, on uraduje z nekako trdovratnostjo za slovenske kmete izključno nemški in je izmej onih redkih notarjev na Kranjskem, ki še vedno kratijo z nekako čudovito doslednostjo narodne pravice slovenskemu kmetu, od katerega pa vendar živijo. Ta predlog nas je moral pa tudi še posebno zategadel presenetiti, ker je v nasprotju z notarskim redom, kateri (§ 6 lit. e) popolnoma določno in javno zahteva, da mora biti prosilec za notarsko mesto zmožen deželnih jezikov, ki se govorijo v dotičnem okraji.

Nikakor se ne sme v pošteve jemati, da so ti gospodje strastni nasprotniki slovenskega naroda; njih politično mišljenje nas v prvi vrsti ne briga, kajti dobro vemo, da ne bode narod naš zategadel še poginil, ako je jeden notar več ali menj na Štajerskem, ki je naš nasprotnik, vendar pa bi tudi v nas moralo veljati načelo, da kdor je naš kruh, ne sme biti naš sovrag. Odločno pa smemo zahtevati, in to smo opravičeni zahtevati — ta naša zahteva je jako skromna, da je notar, kateremu je uradovati v takem okraji, kakor je baš Rogaški, slovenskega jezika popolnoma vešč. Notar, kateri se z strankami sporazumeti ne more, je prava nezmožnost in boljši je za ves okraj, da nema notarja, kakor pa, da je navezan na tacega, s katerim se sporazumeti ne more.

Kako bodo skušali ti gospodje dokazati svojo jezikovno zmožnost, tega se vemo in si ne moremo misliti. To pa vemo, da na taka spričevala, kakor jih je o znanji slovenščine svoje dni izdajala neka tovarna v Gradci, se dandanes oblastva ne mogo ozirati. Naša želja pa je ta-le: Naj se že imenuje notarjem v Rogatci kdor koli, to le prosimo slavno justično ministerstvo, da naj se ozira na našo narodnost pri imenovanju notarja za Rogatec in da naj nam imenuje notarjem prosilca, kateri govori naš jezik in nas razume in katerega bomo tudi mi umeli; drugače pač nemamo od našega notarja nobene hasni.

Upamo s ednjič, da bodo tudi naši zastopniki v državnem zboru skušali izposlovati nam notarja, ki bode pravičen našim narodnim potrebam.

Iz Celjske okolice 19. maja. (Na sledki volitve v okrajni zastop Celjski.) Ko so naši Celjski vindišerji (tako jih saj imenujejo v Gradci) propali, grozili so se z gromom in bliskom vsem, ki neso trobili v njihov rog, in bili so kar besni.

Železni trgovec Rakuš Julius, ki se je do takrat vedno skrival, akoravno je on duša celjskega

lažiliberalizma, ni mogel več zakrivati svojega pravega lica, kakor divji letal je okolu. Humer, Negri, Stiger celo dr. Langer so na dan volitve menimo izgubili pete, tako so lovili veleposestnike v svoj tabor. Najhuje so si prizadevali dobiti hotelirja gospoda Rajmunda Košerja, kateri se jim pa ni usedel na limanice; več ko trikrat bila je deputacija najodličnejših izmej njih pri njem, na čelu teh bili so: Negri, Rakuš, Stiger, dr. Langer, pa Košer ostal je mož beseda, odpravil jih je vsakokrat zelo dovtpno kakor zna; predbacival jim je: A ha, zdaj pridete k meni, zdaj bi Vam bil dober kot „štimfih“ drugače me pa le zasmehujete. Mislite li, da smete le zapovedovati in pritiskati s svojim terorizmom, po volitvi bi pa mi bili le vaši norci. Le pogledjte kakšne ljudi ste volili v mestni zastop. Take, ki ne znajo zase gospodariti, tem menje za mesto itd. V svojem familienblattu „Deutsche Wacht“ ste me smešili celo leto, a zdaj bi Vam lizal roki?

Ob priliki zborovanja obrtniškega društva, ko se je pri Košerji zborovanje prepovedalo, šli so društveniki po nasvetu Košerjevem zunaj mesta v krčmo „k zelenemu travniku“ dalje zborovat in „Wachta“ ga je smešila rekši „der weisse Ochse auf der grünen Wiese“ in ravno te besede ponavljal je smehljaje zdaj odlični deputaciji g. Košer: „Ja, meine Herren, der weisse Ochse geht auf die grüne Wiese; jedoch nicht zur Wahl“ in tako se jih je otresel, bili so pa kakor klopi.

Zdaj pa ne zahajajo več v njegov hotel, izostali so celo stalni gostje kakor Julij Rakuš, neki umirovljen plešasti nadporočnik in pa mali „Toplaček“, zadnji je hodil itak tja samo za mizo spat.

Košer se pa tolaži z drugimi v veliko večjem številu dohajajočimi gosti, posebno z nami Slovenci, ki zahajamo vsi v njegov hotel.

Gospod Košer držal se je moško, tako hočemo tudi mi mu biti hvaležni, kajti Slovenec ne prelomi dane besede in ni nikoli nehvaležen. Pri tej priliki ne smemo prezirati njegove gospe soproge, ki je dosti pripomogla k temu, da se je gospod soprog prepričal, kdo so ti Celjani, zraven tega se nam je pa zelo prikupila s svojim ljubeznivim vedenjem.

Od Save 18. maja. (Učiteljska zaveza, šolska reforma.) Dnevi veselega in željno pričakovanega združenja slovenskih učiteljskih društev so sicer minuli, vendar zveza ostane nepretrgana. Akoravno se zborovanja ne bodo mogla tako pogostoma vršiti, kakor bi bilo želeli; vendar posamna društva ostanejo še vedno v pisni zvezi z glavnim v Ljubljani. Sklepov jednega društva pridruži se drugo, zaveza pa prevzema njih izvišitev, kajti v slogi je moč. Mnogo šolstvo zadevajočih predlogov bode še treba preresetati, kar pri zadnjem občnem zboru ni moglo radi pomanjkanja časa priti vse na vrsto. Tudi zborovanje delegatov je bilo prekratko in radi tega predlogi še premalo dognani, o katerih se je drugi dan obravnavalo pri občnem zboru. Vsaj bi se moral predlog: „otroci naj bodejo ločeni po veri,“ dopolniti še z besedami „in po narodnosti,“ ker ravno na Slovenskem je narodnost bolj v nevarnosti kakor vera. Zavoljo tega pa tudi ne smemo vseh tujih razmer obračati na naše.

Učiteljski zavezi treba se bode tudi še potegovati za materialne koristi in pravice učiteljstva. S skupnim naporom in z gaslom „viribus unitis“ dalo se bode še mnogo doseči; le obupati ne smemo, saj je vsak začetek težak. Sedaj, ko pride na vrsto šolska reforma in ko se bodejo predelale deželne šolske postave, morala se bode tudi „učiteljska zaveza“ večkrat oglasiti.

Naši poslanci bodo pa morali tudi biti jako oprezni, da od šolske reforme ne bodo zopet Nemci imeli največ koristi. Posebno previdni morajo biti zavoljo deželne avtonomije, kajti, ako bode ona odločevala učni jezik, določevala učne knjige in vodila šolsko nadzorstvo, potem pridejo Slovenci na Koroškem, Štajerskem in Primorskem z dežja pod kap. Vsekako je čudno, da z novo šolsko novelo, Gauč Liechtensteinovi stranki vsaj nekoliko ponuja, Slovanom pa čisto nič. Ako Hohenwartov, češki in poljski klub ne morejo posamezno ničesa doseči, morebiti bi kaj več dosegel „združen slovanski klub“. Od nove šolske postave Slovenci pričakujemo večjega varstva naši narodnosti, kakor se je to zgodilo s postavo od 14. maja 1869. leta.

Domače stvari.

— (Presvetli cesar) podaril občini Št. Pavel v Savinjski dolini za razširjenje šole 250 gold.

— (Italijanska uljudnost) in „starodavna kultura“ se je pač žalostno pokazala ob poslednjih slavnostih. Najborneji hribovec bi se bil bolje obnašal, nego Tržaški „gospodje“. Predsednik zbornice poslancev, vsem strankam izredno priljubljeni in obče spoštovani dr. Smolka, dobil je jedva malo sobico v četrtem nadstropji. Deželni glavar kranjski, dr. Josip Poklukar, imel je sobo nakazano, a prišedši do dotične hiše, bil je najneprijetneje presenečen, kajti reklo mu je, da so vsi prostori oddani. O polnoči moral si je potem stanovanja iskati po mestu. No Tržaška nesramnost priklopela je do vrhunca in skrajni čas je, da se irredentovski kači stopi ne na rep, ampak na glavo.

— (Iz Trsta.) Mej poslanci in odličnimi gosti, ki smo jih te dni imeli v svoji sredi, vzbujalo je veliko nevoljo, da se je mestni zastop pri vseh slavnostih odlikoval s svojo odsotnostjo in da je sploh italijansko mestno prebivalstvo kazalo neko mržnjo in nekako demonstrovale proti odličnim udeležencem slavnosti, mej katerimi je bilo veliko število članov državnega zbora, ki je že marsikatero veliko vsoto naklonil Trstu in „Lloydu“. Trst bi brez bogate državne podpore v znesku mnogobrojnih milijonov nikdar ne bil došel do senjega cvetu, navzlic vsemu temu, pa uporablja vsako priliko, da kaže svote irredentovsko mišljenje. Demonstracija bila je vidna, tudi slišala se je, saj so petarde dovelj glasno pokale, vendar se nekaterim oči in ušesa še ne bodo odprla! Quem deus perdere vult,!

— (O razmerah v Trstu) priobčila je včerajšnja „Triester Zeitung“ uvoden članek z naslovom „Ein offenes Wort im eigenen Hause“, v katerem ponavlja svoja jadjikanja ob odnosih, ki se v Trstu pojavljajo. Občinski zastop, ki je pred dvema letoma angleško brodovje demonstrativno vsprejel, bil je sedaj brezbrizen in celo neuljuden nasproti odličnim gostom, občinski zastop je le stranka, katerej ni mari občne blaginje. Rečeni list našteva nekatera čudna dejanja mestnega zastopa Tržaškega, ki niti častnikom 61. pešpolka za neko slavnost v dobrodelni namen ni hotel dovoliti javnega vrta „Giardino publico“, potem pa preide na petarde, za katere so se mesta izvrstno pogodila, ki so se metale po nekaki taktični uredbi in katere pripisuje mali, iz dvomljivih elementov sestavljeni svojati, ki že leto dni Trst terorizuje in katere nikakor ni težko najti. Ta izpoved je več nego zanimiva. Svojati, ki že leto dni terorizuje Trst, ni težko najti, tako pravite. Zakaj je ne najdete? Kako morate opravičevati tako popustljivost, prečudno to slabost? Od Vas odgovora ni pričakovati, zato naj mesto Vas odgovarja „Politik“, ki je istemu predmetu posvetila članek „Im Zeichen der Petarde.“ „Politik“ vso odgovornost za dogodke v Trstu zvraca na namestnika pl. Pretisa in piše naposled: „Sedaj je dognano, da baron Pretis svoji nalogi v Trstu ni kos. Zadeva s petardami je sijajen dokaz za to trditev. Ako toraj namestnik Tržaški v zvezi s prebivalstvom tega mesta takih atentatov ne more preprečiti, bi se državna oblast vendar morala ogle dati za drugimi elementi, ki bi bili zmožni uničiti irredento s korenem. K takim elementom spada v prvi vrsti slovansko prebivalstvo ob obali in zadej na jadranskega morja vzhodni obali. Ali bodo vendar enkrat na Dunaji izprevideli, da je to prebivalstvo, pravi zaklad domoljubja, lojalnosti, državne zvestobe in požrtvovalnosti za dinastijo?“

— (Gospod dr. Pravoslav Trojan,) znani rodoljub in poslanec češki, biva danes v Ljubljani. Ogledal si je barje danes, deželni muzej in druge znamenitosti našega mesta.

— (Praški „Sokol“) odpelje se dne 5. junija na razstavo v Pariz, kamor dospé dne 7. junija jutraj. Vozni listi veljavni 30 dni, stanejo v tretjem razredu 44, v drugem razredu 64 gld.

— (Iz vrstna misel.) Ni nam treba poudarjati velike važnosti, katera bi imela zgradba „Narodnega doma“ v Ljubljani. Z „Narodnim domom“ bomo dobili Slovenci pravo središče našemu družbenemu življenju. Vsota nabrana za „Narodni dom“, je za naše razmere že velika, a vendar ne toliko, da bi bilo z zgradbo pričetni. Nabrati bode še dosti

denarja, kar bode toliko težavnejše, kolikor več se obtežujejo z narodnim davkom le posamezni, zelo vneti rodoljubi. Zarad tega je prišla „Krajcarska družba narodnega doma“ na izvrstno misel, nabrati primerno veliko denarja, ne da se posamičniki obteže. Ona ravno kar razpošilja na narodnjake po deželi pismo, v katerem prosi, da naj oni delujejo po deželi na to, da dá vsak Slovenec na praznik odkritja Vodnikovega spomenika 30. junija vsaj jeden krajcar za „Narodni dom“. Res je, da tudi te vsotice ne strpi vsak, a koliko je takih, ki bodo lahko in tudi res dali po 10, 100 ali še več krajcarjev ter s tem odkupili druge! Mi storimo le našo dolžnost, ako pozivljemo vse rodoljube, ki so v stanu podpirati to podjetje, da se takoj oglašé pri odboru krajcarske družbe za „Narodni dom“, katera jim potem precej dološlje vsa razjasnila. Ako se ne bode nihče zanašal na drugega, ampak vsak sam spolnil po svoji moči narodno svojo dolžnost, tedaj more biti uspeh velikanski, kajti samo na Kranjskem se more nabrati pol milijona krajcarjev in še več.

— (Umrl) je dne 21. t. m. gospod Peter Svetlin, župnik v Auberu na Krasu; porojen 1. julija 1821 v Jelenku na Kranjskem, v mašnika posvečen dne 24. septembra 1848. Služboval je v Koprivi pod Novimgradom, v Štojah in slednjič v Auberu. Bil je blaga duša. Lahka mu zemljica!

— (Rimski grob) našli so včeraj pri kopanju vodovoda na Karlovski cesti nasproti Samasovemu posestvu. Danes so začeli natančno priskavati, a razen izkopanih plošč, katere so od posebnega lepega, tu nenavadnega kamna, in nekaj človeških kostij se vsaj do opoldne ni našlo nič drugega. Grob leži tako globoko, kakor se polagajo cevi za vodovod.

— (Porotne obravnave,) katere se prično dne 3. junija t. l., bodo jako kratke, trajale bodo k večjemu tri dni. Najbolj zanimiva obravnava bode ona proti tukaj občeznani ženski, soprogi nekega čevljarja, ki je bila dva dni gostilničarka „pri Lipi“, zaradi hudodelstva goljufige. Opeharila je mnogo strank, katerim je zastavljala verižice, uhane, prstane in drug nakit od talmi zlata za mnogo sto goldinarjev.

— (Pravila „Bralnega društva pri sv. Križi na Murskem Polju“) je c. kr. namestništvo v Gradci potrdilo in zaradi tega bo pri sv. Križi na Murskem Polju v nedeljo popoldne, t. j. 26. maja t. l. volitev novega odbora, h katerej se uljudno vabijo vsi slovenski narodnjaki, ki hočejo k društvu pristopiti.

— (Nakelska podružnica sv. Cirila in Metoda) ima v nedeljo dne 26. t. m. popoldne ob 4. uri v prostorih gosp. J. Obernela v Divači svoj občni zbor. Na dnevnem redu je poročilo odborovo, volitev novega načelnštva in razni predlogi. — Uljudno se vabi k obilni udeležbi.

— (Prve letošnje črešnje) dobili smo pred dvema dnevoma na trg. Prodajale so se po štiri za sold.

— (Obesil) se je preteklo nedeljo železnični stražnik A. Gergič na Opčinah na drevo blizu hiše. Govori se, da je Gergič, dasi oženjen in oče več otrok, imel znanje z neko deklino, katero so zaradi detomora pred nekolikimi dnevi zaprli. To je nekda na moža toli uplivalo, da se je usmrtil.

— (S Cola nad Vipavo) se nam piše: Dne 12. t. m. dogodilo se je pri nas prežalostno hudodelstvo, katero vsak močno obžaluje. Rečeni dan pošlje živinozdravniški pomočnik in kovač Andrej Rován svojega 24letnega brata in kovaškega pomočnika zdraviti nekega konja. Ko je ta delo opravil, šel je v bližnjo krčmo v občini Kovk. Ker je bilo v krčmi 8 Kovških fantov, ki so se že prej mej seboj prepirali, ostane v kuhinji in pokliče pol litra vina. Krčmarica, ki ga je dobro poznala, ga nagovori: „Lojze, bodite tako dobri in pogovorite naše fante, ko bi se zopet sprli. Vas bodo ubogali!“ Kmalu potem nastane ropot v sobi in Lojze res stopi iz kuhinje na prag in nagovori fante: „Prosim vas, bodite mirni, saj ni lepo, če se domači fantje mej seboj prepirajo. Komaj izusti te besede, se zapodí nanj izmej druhal Škratljev Jože iz Kovka in mu s krivim nožem (krnočem) naredi mej 7. in 8. rebrom 10 cm. dolgo rano. Roditelji so vse storili, da bi sinu oteli življenje. A zaradi odtoka krvi in ker so bile jetra prerezana, tudi zdravniška pomoč ni mogla rešiti nesrečnega. V strašnih bolečinah izdihnil je dne 18. t. m. svojo dušo. Po-

kojnika vse obžaluje, ker je bil priljubljen in je popolnoma po nedolžnem tako naletel. Zlodejca so žandarmi sodišču izročili. Ker dejanja ne taji, so ga takoj drugi dan izpustili. Škratljev Jože je pretepač prve vrste.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 21. maja. Obed pričel ob 7. uri. Razen cesarja in cesarice, kralja, princev in princesinj bili so prisotni diplomati, vsi ministri, generali in obestranski dvorniki, vkupe 140 oseb. Pri obedu svirala je gardska vojaška godba.

Rim 21. maja. Na predlog Cavalottijev izrazil predsednik v zbornice imenu nemškemu cesarju, nemškemu narodu in Berolinskemu mestu zahvalo na stajnem vsprejemu kralja in kraljeviča, švicarski vladi in švicarskemu ljudstvu pa na srčnih pojavih pri potovanji skozi Švico. Trgovinski minister pridružil se je tej zahvali v imenu vlade.

Peterburg 21. maja. V tukajšnjih dvornih krogih se zagotavlja, da je ruska vlada sinu alzaško-lorenskega namestnika, princu Hohenlohe, že dovolila, da prevzame v posest ogromna zemljišča na Ruskem Poljskem, ki jih je mati njegova podedovala po knezu Wittgensteinu, a s tem pogojem, da mora dobiti rusko podaništvo. Mladega princa mati, kneginja Hohenlohe, bode dne 24. t. m. imela avdienco pri carji, da se zahvali za to rešitev.

Berolin 21. maja. „Kreuzzeitung“ dobila brzojavko iz Peterburga, da ruska vlada namerava izdati prepoved, da inostranci ne smejo kupovati potrolejskih vrelcev v Kavkazu.

Zwickau 21. maja. Od včerajšnjega dne proglašen je strajk.

London 21. maja. Včerajšnjo noč trčila sta v Kanalu s Španjskega prihajajoči parobrod „German Emperor“ in v Bombaj odhajajoči parobrod „Beresford“. „German Emperor“ se je takoj potopil. Dvajset oseb utonilo, ostali dospeli so v Dover.

Dunaj 22. maja. Cesar podelil deželne vlade kranjske nadinženerju Gosslerju povodom zaprosenega umirovljenja v priznanje mnogoletnega zvestega in uspešnega službovanja naslov in značaj stavbinskega svetnika.

Berolin 21. maja. Po pozdravu cesarice, katero so obdajale princesinje, vladajoče kneginje in dvorne dame, umaknila sta se kralj in kraljevič v svoje stanišče ter pozneje obiskala vse prince, Bismarcka in Moltkeja in vsprejela njihove protiobiske. Potem bil je obiteljski zajutrek, na kar so se cesar, kralj in kraljevič odpeljali v Charlottenburg in položili vence v manzoleji.

Razne vesti.

* (Štastika papirja.) Dandaues se nahaja po vesoljnem svetu 3965 papirnic, katere izdelajo iz cunj, slame ali lesa vsako leto 952 milijonov kilogramov papirja. Polovico tega papirja, namreč 476 mil. kg., porabi se po tiskarnah in sicer 300 mil. kg. samo za časopise. Razne vlade potrebujejo za svojo upravo na leto 100 milijonov, za pisma in dopisnice uporabi se pak 90 mil. kg. papirja. Po vseh papirnicah služi svoj kruh 192.000 delavcev, t. j. moških, ženskih in otrok.

* (Smrtna obsodba potrjena.) Iz Linca se 20. t. m. javlja: Cesar potrdil je smrtno obsodbo morilca Steigerja, kateri je umoril oštirja Pfaffla. Najvišji ukrep objavil se bode jutri jutraj nesrečnemu možu. Steiger se je vedno trdno nadejal, da bode pomiloščen, a je vendar čestokrat poskušal pobegniti iz ječe.

* (Novak — v drugič zasačen.) Kakor se 20. t. m. poroča iz Dunaja, zasačili in deli so pod ključ v Parizu Novaka, kateri je pobegnil iz zapora v Monaku. — Slepac, ki je pogoltnil vse premoženje (t. j. 100.000 gld.) svoje soproge, počastil je s svojim posetom tudi svetovno razstavo Pariško.

* (Štrajk.) V Kladnem ustavili so rudokopi 20. t. m. sveje delo.

* (Prevrat v moške obleki) pripravlja se v Parizu. Nedavno je dala jako sijajni ples grofinja de Kerson. Gospodje neso prišli v frakih, kakor je navada, temveč v kaftanih svetle barve, vezanih z zlatom in srebrom in okrašenih z briljantnimi gumbi, kratkih atlasnih hlačah, svilnastih črnih nogovcah in čevljičkih s trakovi. Govori se, da so moške toalete na tem plesu bile tako lepe, da so popolnoma zatemnile ženske toalete.

Izkaz o doneskih, došlih „Odboru za zgradbo Fran Levstikovega spomenika“ v Velikih Laščah.

III. izkaz.

(Zadnji izkaz objavljen je bil v 86. šte. „Slov. Naroda“ dne 13. aprila 1889. leta.)

Prenos	658	gld.	30	kr.
Gosp. J. Pele, bogoslovec, nabral mej Ljubljanski bogoslovci	19	„	40	„
Bralno društvo v Kostanjevici nabralo	17	„	—	„
Gosp. dr. Ed. Volčič, c. kr. sodnijski pristav v Žužemberku, nabral	10	„	10	„
Jos. Gorup, veleposestnik v Trstu	10	„	—	„
Ivan Kosier, veleposestnik v Ljubljani	10	„	—	„
Ivan Starec, gimn. abiturijent v Ljubljani, nabral mej abiturijenti	7	„	70	„
M. Kržič, trgovec v Trstu, nabral mej člani Tržaškega podpornega in bralnega društva	6	„	70	„
Matko Mandič, predsednik Delavskega podpornega društva v Trstu, nabral mej člani omenjenega društva	6	„	—	„
Andrej Senekovič, gimn. ravnatelj v Rudolfovem, nabral	5	„	50	„

Po 5 gld. so darovali gg.: Lovro Gerjól, župnik v Vel. Laščah; Josip Supančič, c. kr. davkar v Vel. Laščah; Neimenovan od av. Gregorja; dr. J. Poklukar, drž. poslanec; Simon Žužek, župnik v Vodici; J. Lesar, kapelan v Trnovem-Bistici; A. Praprotnik, nadučitelj v Ljubljani, v imenu osobja l. mestne deške šole; J. Velkavrh, c. kr. nadlajtenant v p. v Ljubljani; dr. Josip Starč, c. kr. finančne prokurature pristav v Ljubljani; dr. Gotfried Muys, c. kr. bibliotekar v Ljubljani; V. Globočnik, c. kr. notar v Kranji; R. Arcé, c. kr. poštni oficijal v Ljubljani; J. Perdan, trgovec v Ljubljani; Jos. Poženu, trgovec v Ljubljani; Filip Zupančič, stavbinski mojster v Ljubljani; Josip Zelenik, vzgojevalec na Dunaji; skupaj

Gospodičina Ivana Tomšičeva nabrala pri gospodičinah v Vel. Laščah

Gosp. Jak. Praedika, c. kr. profesor na učiteljskem izobraževališči v Ljubljani

Mihail Lavrič v Ljubljani

Ivan Kuralc, c. kr. sodn. pristav v Gornjem Gradu, nabral

Po 3 gld. so darovali gg.: F. Dolinar, župnik v Horjulu; dr. J. Hrašovec, odvetnik v Celji; dr. Fr. Firbas, c. kr. notar v Brežicah; gspđ. Hermina Lenčekova na Blanci; A. Fabiani v Sevnici; dr. Mat. Šmirnau, zdravnik v Brežicah; F. Žužek, c. kr. inženir v Kranji; Fran Brdavs, posestnik na Vidmu; Ognjevit Žitnik, urednik „Slovenca“ v Ljubljani; Avgust Skaberne, trgovec v Ljubljani; J. Krajec nabral v Rudolfovem; Ivan Gruden, c. kr. davkar na Vrhniki, nabral; skupaj

Gosp. J. Kosec, župnik v Škocijanu

Andrej Mejač, posestnik in veletržec v Komendi pri Kamniku

Po 2 gld. so darovali gg.: Niko Radulović iz Grada; J. Vovk, župnik v St. Jerneji; J. Potočnik, župnik na Brezovici pri Ljubljani; Jos. Dralka, c. kr. vladni svetnik v Ljubljani; gosa Josipina Zakotnik v St. Vidu pri Ljubljani; Pavel Drahsler v Ljubljani; Ant. Foerster v Ljubljani; Ant. Premk, c. kr. poštni kontrolor v Ljubljani; Fr. Kadunc v Dragi; Iv. Mercina, c. kr. učitelj v Gorici, nabral; Fran Omerca v Kranji; dr. Jos. Sajovic, odvetnik v Ljubljani; Iv. Pušavec, c. kr. sodn. uradnik v Kranjski Gori; Iv. Naberger, državni poslanec na Proseku; dr. Fr. Skofič v Škofji Loki; Jan Macák v Ljubljani; Ivan Vrhovnik, župnik v St. Gotardu p. Trojane; gspđ. M. Debeljak, poštna upraviteljica na Vidmu; skupaj

Gosp. Anton Žlogar v Ljubljani

Fr. Narobe, posestnik in L. Bleje, učitelj v Trzinu, skupaj

Po 1 gld. so darovali gg.: Nace Virant, v Vel. Laščah; Fr. Jaklič, župan pri Sv. Gregorji; Jos. Žnidaršič, župan v Zdenški vasi; Jos. Korošec, učitelj v Škocijanu; Jos. Andres, v Vel. Laščah; Jos. Lenarčič, velep. na Vrhniki; Anton Žužek iz Retij nabral; Ivan Hudovernik v Kočevji; neimenovan v Vel. Laščah; Fran Žnidaršič iz Zdenške vasi; neimenovan v Vel. Laščah; Zgubljena stava; dr. F. Papež, odvetnik v Ljubljani; g. Orešek, vladni komisar v Ljubljani; Josip Razboršek, dekan v Gradu; dr. Fr. Sedej, prof. bogoslovja v Gorici; Fr. Andrejak, župnik v Mozeljnu; Aleksij Gasperčič,

kapelan v Rojanu pri Trstu; Matija vitez Zitterer, c. kr. stotnik v. p.; Jos. Setine, konc. v Brežicah; Jos. Kocbek, c. kr. notar v Vipavi; Lovro Letnar, nadučitelj v Moravčah; Matija Zorko, c. kr. cestni mojster v Lukovci; Ivan Sešek, mag. tajnik v Ljubljani; Peregrin Kajzel, trgovec v Ljubljani; Tomaž Hafner v Škofji Loki; dr. Jos. Krsnik, zdravnik na Krškem; Ivan Malus, oskrbnik državne trsnice na Bizeljskem; skupaj

Gosp. Mijo Starkl v Sevnici

Po 50 kr. so darovali gg.: Jernej Gašperin v Škofji Loki; Jože Bavdek na Kaplanovem; St. Žužek v Vel. Laščah; Ivan Adamič iz Prelesja; Peter Završek iz Velike Gore; Karol Novak pl. Giftberg v Ljubljani; g. Schifferer v Ljubljani; Vesela družba pri Blažu v Vel. Laščah; Jos. Černak v Vel. Laščah; Fran Zimdra v Vel. Laščah; skupaj

Gosp. Faleskini v St. Vidu na Dolenjskem

A. Lenček, velep. na Blanci

Po 20 kr. so darovali gg.: Matevž Silč iz Vel. Lašč; Anton Perhaj iz Vel. Osolnika; neimenovan iz Kočevja; skupaj

Skupna vsota

(Konečni izkaz objavil se bo po preteku dveh tednov.)

Niko Lenček, c. kr. notar, — predsednik.

F. Schifferer, za tajnika. F. Gruden, blagajnik.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:

21. maja.

Pri **Malloti**: pl. Massenbuchler iz Gorice. — Vittek, Anton iz Grada. — Murge iz Idrije. — Schafránek iz Krnovoga. — Raus, Bär, Sternberger, Blau z Dunaja. — Verderber, Braune iz Kočevja. — Philipp iz Sternberga. — Herdmy iz Pilgrama. — Filippi iz Celovca. — Karasek iz Monetina.

Pri **Slonu**: Windischgrätz z Dunaja. — pl. Senval iz Nizze. — Sterbenc iz Leskovca. — Genz z Dunaja. — Slamberger iz Ljutomera. — Mahatsch, Kronberger z Dunaja. — Bayer iz Žužemberka.

Pri **Južnem kolodvoru**: Mencinger iz Siseka. — Sittig iz Radovljice. — Židan iz Trsta. — Russ z Dunaja.

Pri **Bavarskem dvoru**: Ničman, Rechar iz Celja. — Krofitzer iz Kočevja.

Umrli so v Ljubljani:

V deželnej bolnici:

20. maja: Alojzij Bertoldi, zidar, 37 let, za plučnim okrvavenjem. — Janez Triplot, delavec, 48 let, za jetiko.

21. maja: Marija Dovč, delavčeva žena, 30 let, za jetiko. — Ivan Dovč, delavčev sin, 1½ dne za oslabiljenjem.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
21. maja	7. zjutraj	734.9 mm.	14.6° C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	734.5 mm.	23.2° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	734.7 mm.	16.6° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura 18.1°, za 3.0° nad normalom.

Dunajska borza

dné 22. maja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	šera	—	danes
Papirna renta	85.90	—	gld.	85.80
Srebrna renta	86.10	—	„	85.95
Zlata renta	109.20	—	„	109.25
5% marcna renta	100.60	—	„	100.70
Akcije narodne banke	908.—	—	„	909.—
Kreditne akcijs	308.50	—	„	307.75
London	117.70	—	„	117.90
Srebro	—	—	„	—
Napol.	9.36	—	„	9.37½
C. kr. cekini	5.60	—	„	5.62
Nemške marke	57.50	—	„	57.65

4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	136 gld.	50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100 „	180 „	50 „
Ogerska zlata renta 4%	—	102 „	20 „
Ogerska papirna renta 5%	—	97 „	10 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	104 „	75 „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	124 „	—
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	—	118 „	—
Kreditne srečke	100 gld.	185 „	75 „
Rudolfove srečke	10 „	21 „	—
Akcijs anglo-avstr. banke	120 „	130 „	30 „
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	—	234 „	75 „

Zahvala.
Za mnoge, bodi si ustno ali pismeno razodete mi izraze srčnega sočutja mej dolgo boleznijo in o smrti mojega nepozabljivega mi sina
JOŽEFA
za blagemu pokojniku darovane lepe vence, za mnogobrojno udeležitev njegovega pogreba izrekam vsem, posebno še Poljskim pevcem za tako ganljivo nagrobnico svojo in moje družine najtoplejšo zahvalo.
Na Fužinah, dne 21. maja 1889.
(385) **Andrej Jamár.**

Na najnovejši in najboljši način
umetne (825—50)
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja **plombiranja** in vse **zobne operacije**, — odstranjuje **zobne bolečine** z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradekega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje.

V Novem Mestu
v najlepši, moderno zidani hiši, v sredini Glavnega trga
odda se
velika štacuna
s potrebnimi magacini
in če se hoče tudi
lepo stanovanje.

Odda to vse gospa **Marija Razpet** v Ljubljani, Gospodske ulice št. 38, II. nadstropje, ali g. **dr. Slano** v Novem Mestu. (340—1)

Semena.
Velikansko peso, nemško in domačo deteljo, raznovrstne trave in sočivja
prodaja po najnižji ceni in zanesljivo kaljive
PETER LASSNIK
v Ljubljani.
Poštna naročila se proti poštnemu povzetju hitro razpošiljajo. (181—22)

KAVARNA „EVROPA“
(368—2) vsak dan sveži
sladoled.

ZBIRKA
DOMAČIH ZDRAVIL,
kakor jih rabi slovenski narod.
S poljudnim opisom človeškega telesa.
Izdal in založil **Dragotin Hribar.**
Odobril **br. Edvard Benedičič**, nadzdravnik usmiljenih bratov v Št. Vidu na Koroškem.
Ta slovenskemu narodu zelo koristna knjižica dobiti je v „**NARODNI TISKARNI**“ v Ljubljani, Gospodske ulice št. 12. — Stane **40 kr.**, po pošti **45 kr.**

DAV. POVERAJ, civilni in vojaški krojač.
Edor
želi kupiti dobro obleko, bodisi katerega koli stanu, duhovskega, civilskega ali vojaškega, naj se obrne do podpisane, ki ima bogato zalogo vsakovrstnega sukna iz najprvih tovarn in veliko zalogo
narejene obleke.
Davorin Poveraj v Gorici,
na Travniku, nasproti vojašnici.
Naroče se hitro in lično izvršujejo po najnovejšem kroji za vsak stan in po poštini ceni.
Uzorci se pošiljajo na zahtevanje na ogled.

J. Deller-jeva

Jedino razprodajo za Kranjsko ima
J. LININGER
v Ljubljani, Rimska cesta 9.

RADGONSKA

Najboljša

mizna in osveževalna pijača.

Preskušeno zdravilo

za katar sapnih organov, protin, revmatizem, želodčne in mehurne bolezni.

najčistejša alkalična

Se ne sme zamenjati z

Radenjsko
kislino.

(209—19)

KISLINA.

Mesečna soba

s pohištvo, z jedno ali dvema posteljama, se takoj odda. — Na željo tudi hrana. (377—2)

Stari trg št. 30, II. nadstropje.

Das Parteiwesen
der

Slaven in Böhmen

Betrachtet an der Hand der Versammlung
des prager altösterreichischen Parteitages.

Von einem österreichischen Patrioten.

Brošurica ta izšla je ravnokar in je dobiti v
„Narodni Tiskarni“ za ceno 80 kr., po pošti 5 kr.
več. (367—3)

Nekaj čisto novega v dijetetiki

je naravna, veliko v sebi imajoča, z oblastveno
koncesijo z umetno, svobodno ogljenčeno kislino
nasiščena, na novo v trgovino došla

Kostrevniška Rimska slatina pri Rogatci.

Srečno združjenje prirode in umetnosti, nepre-
kosljiva dijetetična pijača, kakeršne še dosedaj
ni bilo,

rudniško-slatinska sodna voda,

zdravejša, kakor tako imenovana v sifonih napol-
njena, bolj se peneča, nego druge nahajajoče se
mineralne vode.

Dobiva se v vseh boljših lekarnah, prodajalnicah
rudniških vod, pri trgovcih in direktno pri
oskrbništvu Rimske slatine, pošta Rogatec-Slatina
(na Štajerskem). (305—5)

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI
je izšla knjiga:

Otci in sinovi.

Roman.

Ruski spisal J. S. Turgenev. Preložil Ivan Gornik.
Mala 8°, 357 strani. Cena 50 kr., po pošti 55 kr.

Veliki posestnik in trgovec,

star 28 let, čvrst, lepe postave, v lepem
krajiku tik državne ceste na deželi, išče radi
pomanjkanja časa

gospodičino,

staro od 16 do 28 let, katera ima veselje
do trgovine, je razumna v gospodinstvu in
ima premoženja v gotovini 4 do 5000 gld.

Natančne ponudbe pošljejo naj se pod
številko „1000“ upravnistvu tega lista, če
je mogoče s sliko. (375—3)

J. Giontini-ja knjigotržnica v Ljubljani

priporoča najboljšje in prosi za naročbo sledečih del:

Levec Ant. — Zbirka obrazcev za slovensko uradovanje pri sodiščih. —
Gld. 1.40, po pošti gld. 1.50.
Cimperman — Pesmi. Broš. gld. 1.20, eleg. vez. gld. 2.—, po pošti 10 kr. več.
Rodbinska sreča. Roman. Ruski spisal grof L. N. Tolstoj, poslovenil Podravske.
Eleg. broš. 40 kr., vez. 70 kr., po pošti 10 kr. več.
Hribar — Zbirka domačih zdravil. 40 kr., po pošti 45 kr.
Mich — Občno vzgojeslovje. Poslovenil Gabršek. Gld. 1.—, po pošti gld. 1.05.
Podgornik — Delavski prijatelj. 20 kr., po pošti 25 kr.
Pleinceis — Kuharica. Vez. gld. 1.90, po pošti gld. 2.—.
Nove kuharske bukve. Vez. 90 kr., po pošti 95 kr.
Zeposredni davki. Sestavil R. Linke. Gld. 1.—, po pošti gld. 1.05.
Leustik Fr. — Nauk slovenskim županom. Gld. 1.—, po pošti gld. 1.10.
Občinski red in občinski volilni red. 40 kr., po pošti 45 kr.

Molitveniki nemški in slovenski ter ljudske knjige

v največji izbiri. — Sezname zastoj. (360—3)

40letni renommée!

Profesorji c. kr. klinike na Dunaji, profesor Drasche,
profesor Schnitzler, pok. profesor Oppolzer, kakor tudi
več drugih slovečih zdravnikov zap. sujejo in priporočajo
le pristno in svetovno slavno c. kr. dvornega zobozdravnika

Dr. POPP-a Anatherin ustno vodo

za vsakdanjo porabo, ker je boljša, nego vsaka druga zobna voda, kot pre-
servativno sredstvo proti vsem zobnim in ustnim boleznim, priznana voda za
grgranje pri kroničnih vratnih boleznih in neobhodno potrebna pri rabi mine-
ralnih vod, katera, če se hkratu rabi z

Dr. POPP-a zobnim praškom ali zobno pasto,

ohrani vedno zdrave in lepe zobe.

Pri neprestani rabi dr. Popp-ovih zobnih sredstev se pre-
preči in odstrani rast drobnih gliv, za katere je ustna
votlina tako ugodna tla, katere se lotijo zob, da začno gniti.

Dr. Popp-a zobna plomba je najboljša, z njo si vsak sam
lahko zamaši votle zobe.
Dr. Popp-a zeljšično milo proti spuščanju vsake vrste in po-
sebnost priporočljivo za kopelji.

Cena: Anatherin ustna voda v dvojno povečanih steklenicah po 50 kr.,
gld. 1.— in gld. 1.40. — Anatherin zobna pasta v puščicah po gld. 1.22.
— Aromatična zobna pasta a 35 kr. — Zobni prašek v škatlicah po
63 kr. — Zobna plomba v etuji gld. 1.—. — Zeljšično milo a 30 kr.

Pred kupovanjem ponarejene Anatherin ustne vode, ki je
po analizi le iz kislin napravljeni preparat, s katerim se zobje
pregodaj uničijo, se izrecno svari. (615—35)

Dr. J. G. POPP, Wien, I., Bognergasse Nr. 2.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, V. Mayr, U. pl. Trnkoczy, E. Bir-
schitz, G. Piccoli, dalje pri trgovcih C. Karinger, Vaso Petričič, Edvard Mahr,
Peter Lassnik, bratje Krisper; v Postojni: Fr. Baccarich, lekar; na Krškem:
F. Bömches, lekar; R. Engelsberger, trgovina z galanterijskim blagom; v Idriji:
J. Wario, lekar; v Kranji: K. Savnik, lekar; Martin Pettan, trgovec; v Škoflji:
Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevju: J. Braune, lekar; v Ajdovščini: M. Guglielmo,
lekar; v Litiji: J. Beneš, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Radovljici:
A. Roblek, lekar; v Novem mestu: F. Haika, D. Rižoli, lekarja; A. Gustin,
trgovina z galanterijskim blagom; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Trebnjem:
J. Ruprecht, lekar; v Crnomlju: J. Blažek, lekar; v Vipavi: A. Leban, lekar.

Cinkova ploščevina,

izvrstni izdelek

(369—1)

ces. kralj. cinkove ploščivnice v Celji.

Jedino razprodajo za južne dežele cesarstva ima

D. Rakusch, trgovina z železom, v Celji.

NIZKE

za prodajalce na drobno
primerne

CENE.

Najboljše in najcenejše

OLJNATE BARVE

v ploščevinastih pušicah

se dobivajo pri

ADOLFU HAUPTMANN-U LJUBLJANA.

(218—24)